

Asia: VN/23277/2021

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomaisen suoritteiden maksullisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko suoritteet jaoteltu tarkoituksenmukaisesti?

Suoritteet on jaoteltu selkeästi ja jaottelu on tarkoituksenmukainen.

Ovatko eri suoritteista perittävät maksut ymmärrettäviä ja oikeudenmukaisia?

Toisilain suunnitteluvaiheessa sosiaali- ja terveysministeriön selkeä tavoite on ollut rahoittaa Findatan toimintaa muutaman vuoden ajan budjetista ja pikkuhiljaa siirtää rahoitus suoritteista perittäviin maksuihin. Tavoite on selkeä ja perusteltu. Se on kuitenkin katsottava suhteessa maksuista saatavaan palveluun.

Findatan toiminta on noussut pystyyn vaiheittain. Findatan rekrytoinnit ja prosessit ovat vaatineet aikaa, eikä toiminta ole kaikilta osin vielä lainmukaista. Katsomme, että suoritteista perittävien maksujen tulee olla maltilliset, kunnes toiminta on saatu kaikilta osin lainmukaiseksi.

Lisäksi on tärkeä huolehtia, että maksut eivät estä monimuotoista tutkimustoimintaa Suomessa.

Lääkeyrityksille on keskeistä, että tänne kaavailut tutkimushankkeet voidaan toteuttaa ennakoitavasti. Tällä hetkellä Findata ei ole pystynyt toimittamaan tutkimus- ja tietolupia lakiin kirjatussa aikataulussa ja samaan aikaan ministeriö ehdottaa merkittäviä korotuksia Findatan maksuihin. Jos ne takaisivat nykyistä ennakoitavamman lupa- ja aineistotoimituksen, ehdotus olisi perusteltavissa.

Toisiolain yhtenä tavoitteena on kasvattaa Suomessa tehtävää tutkimustoimintaa. Ehdotetut maksukorotukset eivät välttämättä vaikuta lääkeyritysten suunnitelmiin tehdä rekisteritutkimusta Suomessa, mutta niillä voi olla Suomen kilpailukykyä heikentävä vaikutus, jos akateeminen tutkimus vaikeutuu.

Opinnäytetöiden osalta hyvin harvalla opiskelijalla on mahdollisuus maksaa ehdotettu 425 euron maksu. Lupamaksun lisäksi opiskelijan kustannettavaksi voi tulla maksuja tuntiveloituksella tai pääsystä tietoturvaliseen käyttöympäristöön. Kokonaiskustannus on opiskelijabudjetille kestämätön.

Katsoisimme tarkoituksenmukaiseksi miettiä akateemisten tutkijoiden maksuja niin, että tutkimustoiminta ei vaarannu Findatan maksujen johdosta. Vaikka Findatan toiminta kehittyy vauhdilla rekrytointien ja prosessien kehittämisen sekä kokemuksen myötä, nykytilanteessa maksukorotuksia on vaikea perustella. Toiminta tulisi saattaa ensin lain täyttäväksi ja siihen asti toimintaa tulisi ennen kaikkea rahoittaa budjettivaroin.

Onko omakustanteisesti perittävä maksu ja tuntihinta Findatan työstä ymmärrettävä?

Omakustanteiset maksut ovat ymmärrettäviä ja valtion maksuperustelain mukaisia. Ehdotettu tuntihinta vastaa keskimääräistä asiantuntijatyön tuntitaksaa. Toivoisimme kuitenkin, että Findatan maksut eivät muodostu milteään osin esteeksi akateemiselle tutkimukselle tai esimerkiksi opinnäytetyötä tekeville tai tutkijoille, joilla ei ole mahdollisuutta maksaa ehdotetun taksan mukaisia maksuja rekisteritutkimustyöstä.

Muut asetusluonnosta koskevat huomiot

Maksujen tulisi olla suhteessa terveysalan kasvustrategian tavoitteeseen ja siihen, miten viranomaiset pystyvät toimittamaan luvat ja aineistot lain säätämässä aikataulussa.

Tamminen Nadia
Lääketeollisuus ry